

 <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2024-4-144-150>

 <https://orcid.org/0000-0002-8502-6458>

ЧИЧУК Вадим

кандидат педагогічних наук, доцент катедри професійної освіти та технологій за профілями,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
e-mail: vadym.chyчук@udpu.edu.ua

 <https://orcid.org/0000-0002-8086-951X>

ДЕРЕВ'ЯНКО Денис

доктор філософії з освітніх, педагогічних наук,
старший викладач катедри освітнього і соціокультурного менеджменту та соціальної роботи,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
e-mail: denisderevyanko28.04@gmail.com

УДК 378.013.2:005.8(045)

**ФОРМУЛА УСПІШНОЇ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:
СУЧАСНІ ПІДХОДИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ**

Розглядаються сучасні підходи до організації проектної діяльності в професійній освіті, яка стає основним компонентом підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних відповідати на вимоги сучасного ринку праці. На основі аналізу теоретичних і практичних аспектів проектної роботи визначено актуальність її впровадження у освітній процес закладів вищої професійної освіти.

Висвітлено особливості застосування гнучких методологій управління проектами, у контексті освіти, що дозволяють забезпечити адаптивність, гнучкість та відповідальність учасників у процесі виконання проектів.

Здійснено огляд наукових публікацій, у яких підкреслюється роль проектної діяльності в професійній освіті як ефективної педагогічної технології для інтеграції знань, розвитку командної роботи, критичного мислення та навичок самостійного ухвалення рішень.

Проаналізовано дослідження українських та зарубіжних науковців, які висвітлюють впровадження міждисциплінарного підходу в організації проектного навчання та застосування ключових показників ефективності (КРІ) як методу оцінювання якості й результативності проектів. Розглянуто також ключові фактори, які впливають на організацію та ефективність

проектної роботи, зокрема ресурсні витрати, ризики, невизначеність та особливості управління проектами в освітньому середовищі.

Метою статті є визначення перспективних підходів до впровадження проектного навчання в професійній освіті з урахуванням сучасних освітніх і управлінських тенденцій. Автори обґрунтовують необхідність застосування проектної методики для формування професійних компетенцій, що забезпечують здатність студентів виконувати практичні завдання в реальних умовах. Запропонована формула успішної проектної діяльності в освітніх закладах зосереджена на інтеграції інноваційних методів управління, що сприяють підвищенню мотивації студентів, розвитку критичного та інженерного мислення, а також підготовці до вирішення складних проблем у професійній сфері.

Ключові слова: проектна діяльність, професійна освіта, гнучкі методології, управління проектами, міждисциплінарний підхід, командна робота, критичне мислення.

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку професійної освіти проектна діяльність стає одним із ключових компонентів підготовки конкурентоспроможних фахівців. З огляду на швидкий розвиток технологій, посилення конкуренції на ринку праці та постійно зростаючі вимоги до кваліфікації, заклади освіти зіштовхуються із необхідністю впровадження ефективних методик, які дозволять розвивати у здобувачів не лише теоретичні знання, а й прикладні навички, зокрема в умовах реальних практичних завдань. Проектна діяльність у професійній освіті сприяє формуванню у здобувачів таких важливих компетенцій, як навички командної роботи, критичного мислення, самостійності в ухваленні рішень, а також вміння планувати та реалізовувати завдання у конкретних часових та ресурсних рамках (Біла, 2021).

Актуальність теми зумовлена також зростанням попиту на методи навчання, які б відповідали викликам сучасної цифрової економіки. Серед цих методів проектна діяльність є найбільш гнучкою, оскільки дозволяє не лише інтегрувати знання з різних дисциплін, але й залучати інноваційні підходи, такі як Agile та Scrum, для координації проектів у навчальному середовищі. Це робить проектне навчання актуальним напрямом досліджень, оскільки професійна освіта має відповідати новим потребам ринку праці, які включають вимоги до компетентності у вирішенні складних і нестандартних завдань. У зв'язку з цим розробка формули успішної проектної діяльності, що враховує сучасні освітні та управлінські підходи, є необхідною для підвищення ефективності підготовки майбутніх фахівців.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні перспективних підходів до реалізації проектної діяльності у галузі професійної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Професійна діяльність може бути розрізнена двома широкими напрямками: операційна або процесна діяльність та проектна діяльність. Операційна діяльність передбачає циклічне повторення певних операцій, тоді як проектна робота включає реалізацію проектів («проект» від лат. – «кинутий, спрямований вперед») різного масштабу. Проект завжди передбачає унікальність і наявність чітких критеріїв завершення. Якщо процесна діяльність відрізняється ритмічністю, передбачуваністю та зрозумілістю, то проект завжди неповторний, унікальний та пропонує раніше невідомі розв'язки завдань. Управління проектною роботою включає наступні ускладнюючі чинники (Кравченко, 2020):

- ризик. За своєю природою проект пов'язаний з імовірністю невдачі та втрат;
- невизначеність. Унікальність проекту говорить про те, що його ініціатор та виконавець не можуть спрогнозувати всіх обставин його реалізації;
- витрати ресурсів. Проект вимагає бюджету, забезпечення виробничими та людськими ресурсами;
- зміна управління. Проект передбачає тимчасову передачу частини ресурсів організації, включаючи трудові, у розпорядження керівника проектів, що зумовлює низку організаційних та соціальних труднощів;
- вихід з ритмічного графіка функціонування. Проект передбачає одноразове залучення значного обсягу ресурсів з їх подальшим вивільненням.

Зазначені вище чинники певною мірою ускладнюють завдання управління та координації проектної роботи. Зважаючи на поступ людської цивілізації, частка проектної діяльності зростає, водночас підвищуючи також і складність, і масштаб проектів.

Управління проектами – це сукупність знань, прийомів та інструментів, що забезпечують планування, реалізацію та завершення проектів з урахуванням заданих критеріїв його успішності (терміну, бюджету, функціоналу) (Курлянд, 2019). Наразі проектній роботі в системі освіти приділяється значна увага в науковій літературі та практиці управління освітньою діяльністю. По-перше, здатність до проектної діяльності є одним із результатів навчання, якому відповідає низка загальних та професійних компетенцій, які мають бути сформовані в результаті навчання у закладі вищої освіти. По-друге, проектна діяльність розглядається

ся як педагогічна технологія, що дозволяє якісно опанувати як методи професійної діяльності, так і предметну область (Пометун, 2018).

Проектний метод навчання на різних ступенях освіти розглядається в низці робіт українських науковців: О. Бібік, Ю. Гриб'юк, Н. Кічук, А. Паращенко, О. Пометун, Г. Сазоненко та ін. Зазначимо також, що використання проектного методу призводить до зростання мотивації здобувачів освіти. Потрете, заклади освіти фокусуються на активізації проектної роботи співробітників, організації проектних груп та проектних підрозділів з метою посилення науково-технічної та інноваційної компоненти в роботі закладу, для інтенсифікації та досягнення нових результатів, які дозволять вивести заклад на лідерські позиції за критеріями ефективності (Чайка, Сисоєва, 2021).

Також проектну діяльність досліджували такі науковці як: Ю. Безвіна, О. Ніколаєва, Г. Подосиннікова, І. Шишова та інші. Установлено, що В. Каламаж, А. Власенко присвятили свої праці вивченню психологічних чинників та умов ефективності групової проектної діяльності студентів закладів вищої освіти у процесі вивчення іноземної мови. А. Гусак вивчала використання методу проектів при вивченні іноземної мови. М. Елькін досліджував педагогічні умови забезпечення процесу формування професійної компетентності студентів природничо-географічного факультету засобами проектної діяльності (Васильєва, Боярська-Хоменко, 2020).

Низка наукових праць присвячено завданню координації та управління проектною діяльністю у закладах вищої професійної освіти, у тому числі на основі застосування гнучких методологій (І. Біла, І. Гаврилюк, О. Кравченко, В. Лисенко, Ю. Матвієнко, С. Сисоєва, А. Петренко, Ю. Чайка та ін.). Таким чином, слід визнати, що проектна діяльність у сфері професійної освіти значно відрізняється від проектної діяльності в сфері бізнесу як цілями, так і специфікою реалізації.

Під поняттям «проект» ми розуміємо задум або план дій який реалізується за допомогою проектування, тобто створення праобразу результату проекту. «Проектна технологія» передбачає дії, побудовані у логічній послідовності та за певним планом, з урахуванням можливих утруднень, для досягнення результату. Зауважимо, що всі зазначені поняття передбачають успішну реалізацію проекту на основі виконання певних видів діяльності. Отже, проектна діяльність, є більш узагальненим поняттям, а реалізація такої діяльності об'єднує всі зазначені вище категорії. У науковій думці

є різні підходи до класифікації проектів, і зважаючи на це, зазначмо, що у статті будемо розглядати проектну діяльність в освітньому процесі, а саме навчальну проектну діяльність (Васильєва, Боярська-Хоменко, 2020).

Проектна діяльність спрямована на розвиток пізнавальних навичок, умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, узагальнювати та інтегрувати знання, що отримані з різних джерел у процесі теоретичного і практичного навчання. Участь у проектній діяльності надає можливість здобувачу освіти самовдосконалюватися, а також відкриває можливості вибору особистої ролі в системі відносин колективу учасників проекту (автор ідей, виконавець, учасник, організатор) або залишає право вибору на індивідуальну роботу, і в цьому випадку виконавець проекту поєднує усі ролі в одній особі. Проектна діяльність в процесі навчання формує у здобувачів освіти ряд якостей, які в кінцевому результаті позитивно позначаються на характері майбутнього професіонала, зокрема і фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи. Оскільки компетентнісна парадигма освіти передбачає формування сучасного фахівця, здатного до незалежного вирішення практичних завдань професійної діяльності, особливої ваги набуває задача розвитку відповідного типу мислення у майбутніх фахівців в процесі професійної підготовки (Іванова, 2020, с. 96).

Проектна компетентність розглядається як одна зі складових професійної компетентності і знаходиться у нерозривній єдності з проектною діяльністю та процесом проектування.

Процес підготовки до самостійного здійснення майбутніми фахівцями всіх стадій проектної діяльності (від постановки мети і практичного виконання проектних операцій до здійснення моніторингу результативності виконання, самоконтролю та нарешті самооцінки) проходить кілька етапів: ознайомлення з новим видом діяльності; усвідомлення його змісту; початкове оволодіння ним; згодом – самостійна розробка власних проектів. Таким чином формуються проектні вміння (здатність виконувати проектні дії), які можуть виявлятися на різних рівнях знання, у відповідності до ступеня володіння здобувачами освіти проектною діяльністю. Кінцевою метою формування проектних умінь є здатність майбутніх фахівців ефективно застосовувати їх у практичних ситуаціях майбутньої професійної діяльності, самостійно здобувати знання, а також формування прагнення до постійної самоосвіти. Для застосування

проектної діяльності в якості педагогічної умови підвищення ефективності професійної підготовки компетентного фахівця необхідно обирати такі теми проєктів, що стосуються конкретного практичного питання і є актуальними для реальної професійної діяльності. Робота здобувачів освіти над їх реалізацією вимагатиме залучення знань з різних дисциплін, стимулюватиме творче мислення, застосування навичок дослідницької роботи, що згодом стане підґрунтям для природної інтеграції знань (Іванова, 2020, с. 98).

Загальновідомими є такі визначені характеристики проєкту:

- чітка визначеність меж (у часі, меті та завданнях, результатах тощо) – це характеристика проєкту, що дає змогу контролювати перебіг його реалізації за чітко визначеними етапами;

- цілісність – загальний сенс проєкту зрозумілий і доречний, кожна його частина відповідає загальному задуму та передбаченому результату;

- послідовність та логічний зв'язок – логічна побудова частин, що взаємно співвіднесені та обґрунтовують одну мету та завдання органічно пов'язано з вирішеною проблемою;

- об'єктивність та обґрунтованість – доказ того, що ідея проєкту, підхід до вирішення проблеми виникли не випадково, а є результатом роботи авторів з глибокого аналізу, осмислення ситуації та оцінки;

- життєздатність – визначення перспектив розвитку проєкту надалі, перспективи його реалізації за інших умов (Пашенко, 2018, с. 6).

На думку Івасів О. В., важливими принципами в управлінні проєктами є:

- ієрархії – цей принцип пов'язаний з рівнями управління проєктами; керівник проєкту звітує перед керівником закладу освіти і виконує, разом з тим, його завдання; крім керівника проєкту, є керівники команд, котрі мають звітувати перед керівником проєкту і перед керівником закладу освіти;

- доступності – цей принцип вимагає дотримання певних правил: від простого викладу матеріалу до складного, а також урахування вікових особливостей учнів, їх можливостей при виконанні завдань керівника проєкту;

- цілеспрямованості – цей принцип орієнтується на забезпечення кінцевої мети проєкту і дає змогу планомірно рухатись далі завдяки керуючим діям команди проєкту;

- пріоритетності складових системи – цей принцип розглядає проєкт, що складається з певних системних позицій. Це

означає, що процес управління проєктами є єдиним цілим. Необхідне чітке встановлення зв'язків між різними елементами проєкту, їх структуризація, розробка комплексу взаємопов'язаних організаційних, технічних, та інших заходів; пріоритетними складовими проєкту можна вважати мету, алгоритм та критерії оцінки отриманого продукту;

- оперативності – цей принцип вимагає від учнів та вчителів швидкого виконання поставлених задач, мети проєкту та оперативної реалізації проєкту. Принцип оперативності потребує більш чіткого розподілу повноважень, знання менеджменту та управління проєктами;

- оптимальності – в управлінні існують тисячі можливих варіантів організації, побудови, реалізації проєктної діяльності, але лише один з них буде найкращим за певних умов. І принцип оптимальності ставить перед собою мету: порівняти всі можливі варіанти і вибрати найкращий;

- невтручання – будь-яке втручання в управлінні проєктами відбувається, якщо виконавці не забезпечують виконання своїх функцій у повному обсязі (Івасів, 2020, с. 62–63).

Мета проєктної діяльності у закладі освіти – насамперед освітня. Значна частина проєктів вирізняється навчальним характером і в цілому не передбачає отримання будь-якого цінного для науки чи практики результату.

Сюди можна віднести більшість виконуваних курсових проєктів. Навіть якщо проєкт призначений для розв'язання конкретної реальної задачі, наприклад, він запропонований як кейс роботодавцем, або його розробка передбачає вирішення будь-якої науково-дослідної задачі, або його метою є отримання якогось затребуваного програмного продукту чи сервісу, у будь-якому випадку освітня функція проєкту є домінуючою. Другою особливістю (що зумовлена першою) є високий рівень толерантності до ймовірних невдач.

Доцільно зауважити, що заклад освіти – це свого роду венчурний фонд, який готовий витратити час здобувачів освіти (і де-що меншою мірою викладачів), власні технічні ресурси та приміщення для реалізації проєктів. Якщо навчальний проєкт не буде успішним, це не позначиться на ефективності роботи закладу освіти, позаяк педагогічний результат компенсує витрати ресурсів. Наступна особливість – спосіб залучення учасників проєкту. У більшості випадків це здобувачі або аспіранти, які не отримують винагороди за участь у проєкті та вступають до нього або з метою засвоєння компетенцій, або з метою досягнення ре-

зультату проекту, наприклад, з наступним виходом на стартап або для перемоги у конкурсах. Також важливим мотивом є реалізація проекту для подальшого захисту кваліфікаційної роботи чи дисертації. Описана особливість визначає значну плінність кадрів. На відміну від керівника організації, у керівників навчального підрозділу закладу освіти відсутні ефективні важелі залучення та утримання учасників проекту, проектна робота – це не основний обов'язок здобувача освіти (Thomas, Mergendoller, 2018).

Значна частина проектів безпосередньо вписана у освітній процес закладу освіти. Це позитивно позначається як на мотивації студентів, так і на бюджеті їхнього часу, адже у навчально-методичних документах закладу цей час заздалегідь передбачено, а терміни здачі таких проектів корелюють з графіком та індивідуальним навчальним планом здобувача освіти. Також передбачено навантаження викладачів для керівництва такими проектами. З-поміж форм синхронізації проектної діяльності з науковим процесом вирізняють наступні: навчальна (ознайомлювальна) та виробнича практика, курсові проекти, індивідуальні завдання у змісті освітніх компонентів (передбачені контрольними заходами та робочою програмою), випускні кваліфікаційні роботи. Зазначимо, що більшість зазначених форм обмежені у часі й орієнтовані на індивідуальну, а не групову роботу. Також вони не передбачають взаємодії здобувачів освіти різних курсів чи-то різних спеціальностей, зокрема й співпрацю між закладами освіти. Проекти, що розробляються у галузі професійної освіти, повинні продукувати певний науково-технічний результат (Schmitt, 2020):

- статті у фахових журналах, та/або виданнях, що індексуються базою Scopus, Web of Science;
- зареєстровані програмні засоби та патенти;
- участь у конференціях;
- участь в конкурсах;
- заявки на гранти та виграні гранти;
- підготовлені та захищені дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії чи доктора наук за конкретною спеціальністю.

Таким чином, критерії проектної роботи у закладах освіти значно відрізняються від загальноприйнятих, а отже, і система автоматизації проектної діяльності повинна враховувати все перелічене. В контексті критеріїв доцільно зазначити і про ресурси, які також вирізняються власною специфікою. Це здобувачі освіти та проектні команди, які мають низку компетенцій та

інтересів. Залучення здобувачів освіти до проектної роботи є важливим завданням, при цьому варто пам'ятати про ризик їх надмірного перевантаження. Дійсно, керівник, залучаючи учасників, котрі вже досягали успіху під час виконання певного завдання чи проекту, підвищує ймовірність повторного успіху, але така система може призвести до перевантаження та вигорання здобувачів освіти, а також унеможливає формування альтернативних команд (Сазоненко, 2019).

Загалом реалізовані у закладі освіти проекти класифікуються залежно від обраної ознаки: за типом проекти поділяються на науково-дослідницькі, навчальні та технічні; беручи за ознаку класифікації виконавця, виокремлюють індивідуальні, групові та змішані групи; згідно замовника проекти поділяються на категорії від закладу освіти, ініціативні, від зовнішніх організацій та за грантом; тривалість проекту поділяє їх на миттєві, довгострокові та за тривалістю семестру. Прокоментуємо декілька з цих позицій. Замовником проекту може виступати університет або його підрозділ, це типова ситуація щодо більшості навчальних та низки науково-дослідницьких проектів. Також можуть функціонувати ініціативні проекти виконавців чи керівника. Водночас індустріальні партнери університету або інші зовнішні організації можуть запропонувати для розробки будь-який проект на умовах подальшого спільного впровадження та експлуатації.

Відзначимо і проекти, які створюються за результатами виграних грантів від наукових фондів. Такі проекти обов'язково передбачають підключення нових учасників, у тому числі здобувачів освіти та аспірантів. За тривалістю нами наведено миттєві проекти, які зазвичай виникають на хакатоні або проектно-освітньому інтенсиві. Такі проекти можуть або закінчитися водночас із заходом, а можуть трансформуватись в інший формат.

Далі розглянемо ще одну ознаку для класифікації – інтеграція у освітній процес. Перспективними вважаємо інтегровані невеликі й нетривалі навчальні індивідуальні проекти. Їх здобувачі освіти виконують у межах курсового чи дипломного проектування. Групові проекти, проекти, що виконуються змішаними групами, інтегруються в освітній процес значно складніше, тож їх керівникам та виконавцям важче поєднувати навчання з проектною діяльністю (Petrenko, 2019).

За результатами аналізу літератури щодо наукової та проектної діяльності нами узагальнено типові труднощі:

– нестача інформаційного забезпечення. Здобувачі освіти не володіють достатнім обсягом інформації про наукових керівників, проекти, напрями наукової діяльності. Відтак, навіть маючи ідеї та мотивацію брати участь у науково-дослідній діяльності, не завжди знають механізми їх реалізації;

– проблема організації робочої групи корелює з браком інформації у наукових керівників щодо шляхів пошуку учасників для проекту, що зумовлює почасти примусове включення здобувачів освіти у наукову діяльність;

– відсутність контролю над науковими проектами. Керівна ланка не завжди має достатньо інформації про виконану роботу учасників проекту (Курлянд, 2019).

Нами реалізовано опитування здобувачів освіти щодо участі у проєктній роботі та супутніх труднощів і обмежень, що засвідчило існування низки проблем, водночас продемонструвавши можливість посилення проєктної роботи шляхом залучення нових учасників. Ключовими труднощами в контексті участі у проєктній роботі респонденти вважають:

– складність поєднання з навчанням. Дійсно, проєктна робота потребує значного часового ресурсу, котрого не завжди вистачає в чітко зафіксованих навчальних планах та робочих програмах освітніх компонент. Курсове проєктування призначене для опанування однієї дисципліни, обмежену в часі, і не передбачає командної роботи на основі різноманітних за віком та напрямками підготовки учасників, а значить успіхи в проєктній діяльності незначною мірою позначаються на успішності здобувача освіти;

– брак керівників та комунікаційні бар'єри в процесі взаємодії з ними. Викладачі, співробітники та аспіранти, а також залучені фахівці, могли б керувати проєктами, проте зайнятість потенційних керівників, недостатній рівень інформування та взаємодії зі здобувачами освіти ускладнюють розробку та продовження роботи над проєктами. Крім цього, деяким керівникам не вистачає специфічних компетенцій щодо проєктного менеджменту;

– дещо відірваний від життя пул проєктів. Набагато цікавіше реалізовувати рішення, яке користуватиметься попитом на ринку.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Частково проблеми комунікації між потенційними учасниками проєктної діяльності у закладах освіти, а також проблему моніторингу проєктної діяльності

могли б бути вирішені за рахунок автоматизації. Перспективи розвитку вбачаємо у вдосконаленні системи Key Performance Indicators для проєктної діяльності у закладі освіти, пов'язаної з інтеграцією у освітній процес, охопленням здобувачів освіти та викладачів проєктною роботою та оцінкою ефективності проєктної роботи.

Список бібліографічних посилань

- Біла, 2021 – Біла, І.В. (2021). Гнучкі технології управління проєктною діяльністю у закладах вищої освіти. *Освітні інновації та технології*, 3: 45–53.
- Васильєва, Боярська-Хоменко, 2020 – Васильєва, С.О., Боярська-Хоменко, А.В. (2020). Навчальна програма «грантова та проєктна діяльність» як засіб формування проєктних навичок у здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищ. *Педагогіка та психологія: Збірник наукових праць* [Харків], 63: 10–18.
- Іванова, 2020 – Іванова, Н.А. (2020). Проєктна діяльність як педагогічна умова формування проєктної компетентності майбутніх фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи. *Вісник післядипломної освіти. Серія «Педагогічні науки»*, 12(41): 91–105.
- Івасів, 2020 – Івасів, О.В. (2020). Управління проєктами у закладі освіти. Актуальні проблеми управління закладами освіти в контексті стратегії модернізації освітньої галузі: колективна монографія. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка. С. 57–70. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/17176>.
- Кравченко, 2020 – Кравченко, О.В. (2020). Методологія Scrum в організації навчальної діяльності. *Професійна освіта: виклики сучасності*, 4: 22–28.
- Курлянд, 2019 – Курлянд, І.В. (2019). Інтеграція міждисциплінарних підходів у проєктне навчання. *Педагогіка та психологія професійної освіти*, 2: 101–110.
- Пашенко, 2018 – Пашенко, О. (2018). Проєкти для управлінців. Київ: «Шкільний світ». 112 с.
- Пометун, 2018 – Пометун, О.І. (2018). Проєктне навчання в професійній підготовці: теорія і практика. *Вісник сучасної освіти*, 5: 56–63.
- Сазоненко, 2019 – Сазоненко, Г.І. (2019). Інноваційні методи проєктного навчання для дошкільної та початкової освіти. *Освітній простір: методичні рішення*, 7: 14–20.
- Чайка, Сисоєва, 2021 – Чайка, Ю.В., Сисоєва, С.О. (2021). Розвиток критичного мислення через проєктну діяльність у професійній освіті. *Проблеми та перспективи розвитку освіти*, 2: 33–40.
- Petrenko, 2019 – Petrenko, L.M. (2019). Challenges of Coordinating Project-Based Learning in Higher Education Institutions. *International Journal of Educational Technology and Learning*, 9: 123–130.
- Schmitt, 2020 – Schmitt, S. (2020). Agile Methods in Higher Education Project Management. *Journal of Applied Learning in Higher Education*, 12: 51–60.
- Thomas, Mergendoller, 2018 – Thomas, J.W., Mergendoller, J.R. (2018) Managing Project-Based Learning: Essential Strategies. *Educational Leadership*, 76: 34–41.

References

- Bila, I.V. (2021). Flexible management technologies in project activities in higher education institutions. *Educational Innovations and Technologies*, 3: 45–53 [in Ukr].
- Vasylieva S.O., Boyarska-Khomenko A.V. (2020). The curriculum "Grant and Project Activities" as a means of forming project skills in applicants for the third educational and scientific level of higher education.

- Pedagogy and Psychology: Collection of scientific papers* [Kharkiv], 63: 10–18 [in Ukr].
- Ivanova, N.A. (2020). Project activity as a pedagogical condition for the formation of project competence of future specialists in information, library and archival affairs. *Bulletin of Postgraduate Education. Series "Pedagogical Sciences"*, 12(41): 91–105 [in Ukr].
- Ivasiv, O.V. (2020). Project management in an educational institution. In *Actual problems of management of educational institutions in the context of the strategy of modernization of the educational sector: a collective monograph*. Ternopil: TNPU named after V. Hnatiuk, PP. 57–70. Retrieved from <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/17176> [in Ukr].
- Kravchenko, O.V. (2020). Scrum methodology in organizing educational activities. *Vocational Education: Challenges of Modernity*, 4: 22–28 [in Ukr].
- Kurliand, I.V. (2019). Integration of interdisciplinary approaches in project-based learning. *Pedagogy and Psychology of Vocational Education*, 2: 101–110 [in Ukr].
- Pashchenko O. (2018). Projects for managers. Kyiv: Shkilnyi Svit, 2018. 112 p. [in Ukr].
- Pometun, O.I. (2018). Project-based learning in vocational training: Theory and practice. *Bulletin of Modern Education*, 5: 56–63 [in Ukr].
- Sazonenko, H.I. (2019). Innovative methods of project-based learning for preschool and primary education. *Educational Space: Methodological Solutions*, 7: 14–20 [in Ukr].
- Chaika, Y.V., Sysoieva, S.O. (2021). Development of critical thinking through project-based activities in vocational education]. *Problems and Perspectives of Education Development*, 2: 33–40 [in Ukr].
- Petrenko, L.M. (2019). Challenges of coordinating project-based learning in higher education institutions. *International Journal of Educational Technology and Learning*, 9: 123–130.
- Schmitt, S. (2020). Agile methods in higher education project management. *Journal of Applied Learning in Higher Education*, 12: 51–60.
- Thomas, J.W., Mergendoller, J.R. (2018). Managing project-based learning: Essential strategies. *Educational Leadership*, 76: 34–41.

CHYCHUK Vadym

Ph.D in Pedagogy, Associate Professor at the Department of Vocational Education and Technologies by Profiles, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

DEREVIANKO Denys

Ph.D in Pedagogy, Senior Lecturer of Educational and Socio-Cultural Management and Social Department, Bohdan Khmelnytsky National University at Cherkassy

THE FORMULA FOR SUCCESSFUL PROJECT ACTIVITIES: MODERN APPROACHES IN VOCATIONAL EDUCATION

Summary. Introduction. The article examines modern approaches to organizing project activities in vocational education, which has become a key component in training highly qualified specialists capable of meeting the demands of today's labor market. Based on an analysis of theoretical and practical aspects of project work, the relevance of its integration into the educational process of higher vocational institutions is highlighted. The study presents the features of implementing flexible project management methodologies, within the educational context, which help ensure adaptability, flexibility, and responsibility among participants throughout the project implementation process.

The purpose of the article is to identify promising approaches to the implementation of project-based learning in vocational education considering contemporary educational and management trends. The authors substantiate the necessity of applying project methodologies for the development of professional competencies that equip students to carry out practical tasks in real-world conditions.

The research methods are theoretical in nature and were used to study scientific literature (analysis and synthesis), formulate reasonable conclusions (generalization), determine the key characteristics of the researched processes (induction, deduction).

Results. A review of scientific publications emphasizes the role of project activities in vocational education as an effective pedagogical tool for knowledge integration, team collaboration, critical thinking development, and fostering independent decision-making skills.

Originality. The article analyzes studies by Ukrainian and international scholars on the interdisciplinary approach to organizing project-based learning and the use of Key Performance Indicators (KPIs) as a means of evaluating project quality and effectiveness. Additionally, the key factors influencing project organization and efficiency, such as resource allocation, risks, uncertainties, and project management specifics within the educational environment, are discussed.

Conclusion. The proposed formula for successful project activities in educational institutions focuses on the integration of innovative management methods, which enhance student motivation, foster critical and engineering thinking, and prepare students to solve complex problems within their professional field.

Keywords: project activities; professional education; agile methodologies; project management; interdisciplinary approach; teamwork; critical thinking.

Одержано редакцією 12.11.2024
Прийнято до публікації 28.11.2024